

Памятка для родителей «Как не стать ребенку жертвой насилия»

- Научите ребёнка тому, что он имеет право сказать **«НЕТ»** любому взрослому, если почувствует исходящую от него опасность.
- Научите ребёнка **громко кричать** «Это не мой папа (мама)!», если кто-то пытается его схватить. Это привлечёт внимание окружающих и отпугнёт преступника.
- * Научите ребёнка **сообщать**, куда он идёт, по какому маршруту, когда собирается вернуться, с кем будет; что он должен позвонить, если его планы изменятся.
- Старайтесь сами забирать ребёнка из детского сада и школы, предупреждайте заранее, если будет забирать кто-то другой.
- Придумайте **пароль для ребёнка**. Ребёнок не должен идти с чужим человеком или садиться в незнакомую машину, где не знают этот пароль.
  - * Убедите ребёнка в том, что гулять **с компанией друзей** безопаснее, чем одному. Преступников привлекает одиноко гуляющий ребёнок.
  - **Фотографируйте ребёнка** не менее одного раза в год. В худшем случае у вас будет наиболее свежая фотография.
- Не отправляйте детей в "свободное плавание» по Интернету. Старайтесь активно участвовать в общении ребенка с Интернетом.
- **Информируйте ребенка о возможностях и опасностях в сети Интернет.**

Объясните, что если ребенок столкнулся с негативом или насилием от другого пользователя Интернета, ему надо сообщить об этом близким людям.

  - **Будьте такими родителями, которым ребёнок может рассказать обо всём, что с ним случилось. Ребёнок должен быть уверен в том, что вы всегда будете любить его и не перестанете искать его, если он будет потерян или похищен**

Ата-аналарға арналған жадынама

«Бала зорлық-зомбылықтың құрбаны болмау үшін не істеуі керек»

- * Балаға ересек адамдардан қауіп төнген жағдайда **«ЖОҚ»** деп айтуды үйретіңіз.
  - * Егер біреу оны ұстауға әрекет етсе, балаға «Бұл менің әкем емес (анам емес)» деп даусын шығарып **айқайлауды үйретіңіз**. Бұл айналасындағыларды назарын аудартады және қылмыскерді қаймықтырады.
    - * Балаға қайда баратынын, қай бағытпен, қай уақытта қайтатынын, кіммен болатынын хабарлап отыруды, егерде жоспары өзгеріп жатса қонырау шалу қажет екенін **үйретіңіз**.
      - Баланы балабақшадан және мектептен өзіңіз алуға тырысыңыз. Егер басқа біреу алатын болса, алдын ала **ескертіңіз**.
    - Балаға **құпия** сөз ойлап табыңыз. Бұл құпия сөз балаға білмеген бөтен адамдармен бірге кетпеуі немесе бөтен көлікке отырмауы үшін керек.
      - Балаға жалғыз жүргеннен гөрі **достарымен бірге қыдыру** қауіпсіз екенін жеткізіңіз. Жалғыз қыдырған бала қылмыскердің назарын өзіне аудартады.
  - * Баланы жылына бір рет **фотосуретке түсіріңіз**. Тым болмағанда сізде жана фотосуреті болады.
    - * Балалардың Интернетте еркін отыруына **жол бермеңіз**. Баланың әлеуметтік желідегі өміріне белсене **атсалысыңыз**.
  - Балаға **Интернет желісіндегі қауіптілік туралы** айтып ескертіңіз. Егер бала басқа Интернет қолданушы тарапынан келеңсіздікке немесе зорлық-зомбылыққа тап болған жағдайда, оған дереу жақын адамдарына хабарлау керектігін **тусіндіріңіз**.
    - * Бала барлық жағдайды айтып жеткізе алатын ата-ананың қатарынан болыңыз.
- Бала әрқашан оны жақсы көретініне, егер ол жоғалып кетсе немесе ұрланса, оны іздеу тоқтамайтынына сенімді болуы керек.**

Балаларға арналған жадынама «Зорлық-зомбылықты, құрбаны болмауы үшін не істеу керек»

Ол үшін **«БОЛМАЙДЫ»** деген бес қағиданы үнемі білуі қажет:

- * Бейтаныс адамдармен сөйлеспе және оларды үйге **кіргізбе**.
  - Олармен бірге лифтіге және кіреберіске **кірме**.
  - * Бейтаныс адамның көлігіне **отырма**.
- * Мектептен кейін көшеде қыдырып **қалма**. Әр қашан қайда, кіммен және қай бағытпен үйге қайтатынынды ата-анаңа ескерт.
- * Интернет желісінде бейтаныс адамдардың хабарламаларын жауап **берме** және хабарлама **жіберме**. Егер бейтаныс адам тіл тигізетін хабарлама жазса дереу ата-анаңа айт.

Әр қашан «ЖОҚ» деп жауап бер:

- * Егер сені тіпті көршілер болса да қонаққа шақырса кіруге немесе үйге жеткізіп салуды ұсынса;
  - Егер бейтаныс адам қатты қызығатындай бір нәрсе ұсынса немесе бір жаққа шақырса;
- Үйге келгенде міндетті түрде ол адам туралы үлкендерге айту керек.
- * Егер сенен көшені қалай табуға болатындығын сұраса қалай баруға болатындырын түсіндір, бірақ ешқашан да шығарып салма. Саған үйге бару керектігін түсіндір.
  - * Егер бейтаныс адам сені аңдып жүрсе, сен үйіңе келгендей, туысыңды терезеден көріп тұрғандай қолыңды бұлғап шақырған кейіп таныт.
  - * Егер қолыңнан келсе тиіскен адамды біраз уақытқа шатастырып, көңілін аударту үшін бетіне бір нәрсе лақтыр (мысалы портфель, аяқ ким салынған сөмке немесе жайғана бір уыс ұсақ-түйек). Адамдар көп жерге қарай қаш.
  - * Егер көлікке зорлықпен отырғызып жатса, өтіп бара жатқан адамдардың көңілін өзіңе аударту үшін «Бұл менің, әкем (анам) емес», «Мені шақырып жатыр!» деп қатты дауыстап айқайла.
  - * Қауіпсіз жерде болғанда дереу полицияға хабарласып, не болғанын айт, нақты мекен жайды, сондай-ақ тиіскен адамның белгілерін және кеткен бағытын айт.

Памятка для детей «Как не стать жертвой насилия»

Для этого нужно навсегда усвоить правило пяти «НЕ»:

- **НЕ** разговаривай с незнакомцами и не впускай их в дом.
  - * **НЕ** заходи с ними в лифт и подъезд.
  - * **НЕ** садись в машину к незнакомцам.
- * **НЕ** задерживайся на улице после школы. Всегда предупреждай родителей, с кем, куда и по какому маршруту идешь домой.
- **НЕ** отвечай на сообщения от незнакомцев в Интернете и не отправляй смс. Если незнакомец пишет тебе оскорбительные сообщения - сразу сообщи родителям.

Всегда отвечай «НЕТ!»:

- Если тебе предлагают зайти в гости или подвезти до дома, пусть даже это соседи.
- * Если незнакомец угощает чем-то или приглашает пойти куда-то, даже если очень интересно. Придя домой, надо обязательно рассказать взрослым об этом человеке.
- * Если тебя спрашивают, как найти улицу, **объясни**, как дойти, **но ни** в коем случае **не провожай**. Отвечай, что тебе надо пойти домой.
- * Если незнакомец преследует тебя, сделай вид, что ты подошел к своему дому, помаши рукой и позови родственников, которых как будто видишь в окне.
- * Если можешь, брось что-нибудь в лицо нападающему (например, портфель, мешок с обувью или просто горсть мелочи), чтобы на некоторое время привести его в замешательство и отвлечь.
Убегай в сторону, где много людей.
- * Если насильно сажают в машину, **кричи громко**, чтобы привлечь внимание прохожих со словами: «Это не мой папа (мама)!, «Меня зовут»!
- Оказавшись в безопасности, **немедленно позвони в полицию**, сообщи что произошло, точный адрес, а также приметы и направление, куда ушёл нападавший.